

Sessie 2

Strategische sectoren en waardeketens

dr. Yannick Bormans
ECOOM-STORE, KU Leuven

STEUNPUNT
ECONOMIE &
ONDERNEMEN

ecoom
EXPERTISECENTRUM O&O MONITORING

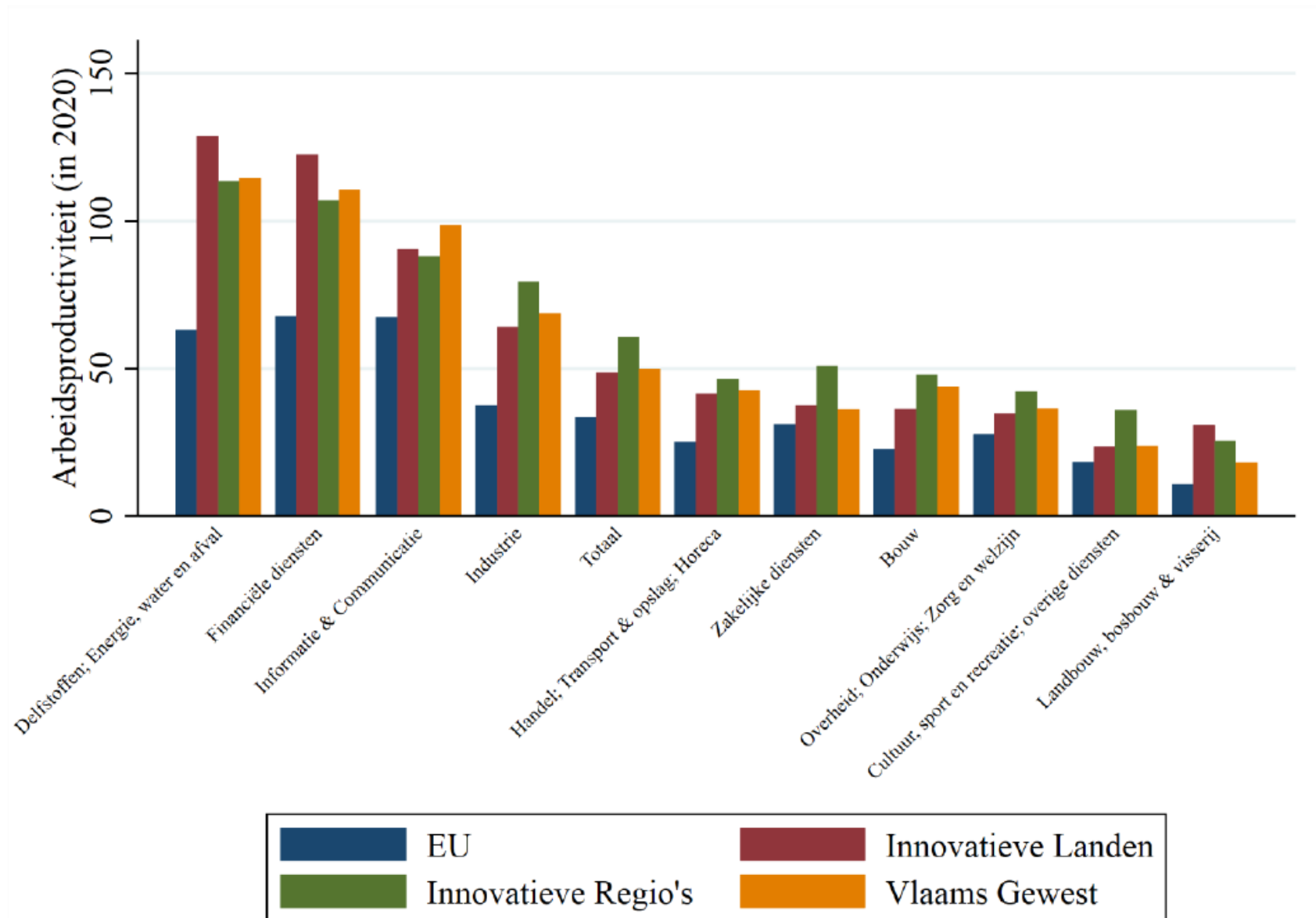
Onderzoek ECOOM-STORE

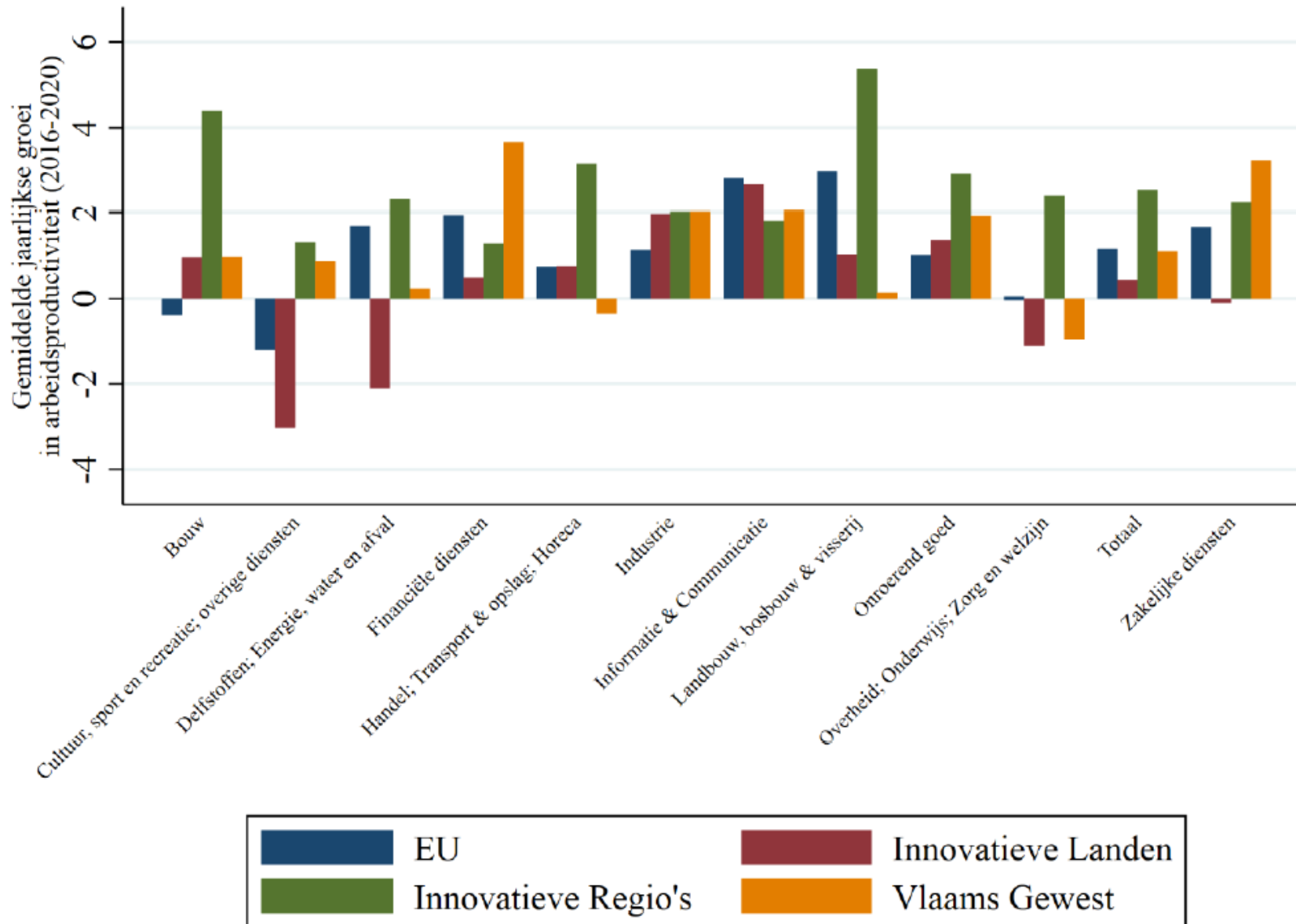
Onderzoeksvragen

- (i) Wat zijn internationale groeisectoren?
- (ii) Hoe ziet het Vlaamse productienetwerk eruit?
- (iii) Hoe planten economische schokken zich voort doorheen het productienetwerk?
- (iv) Hoe vangt het Vlaamse ondersteuningsbeleid economische schokken op?
- (v) Welke waardeketens zijn lokaal het sterkst verankerd in de Vlaamse economie?

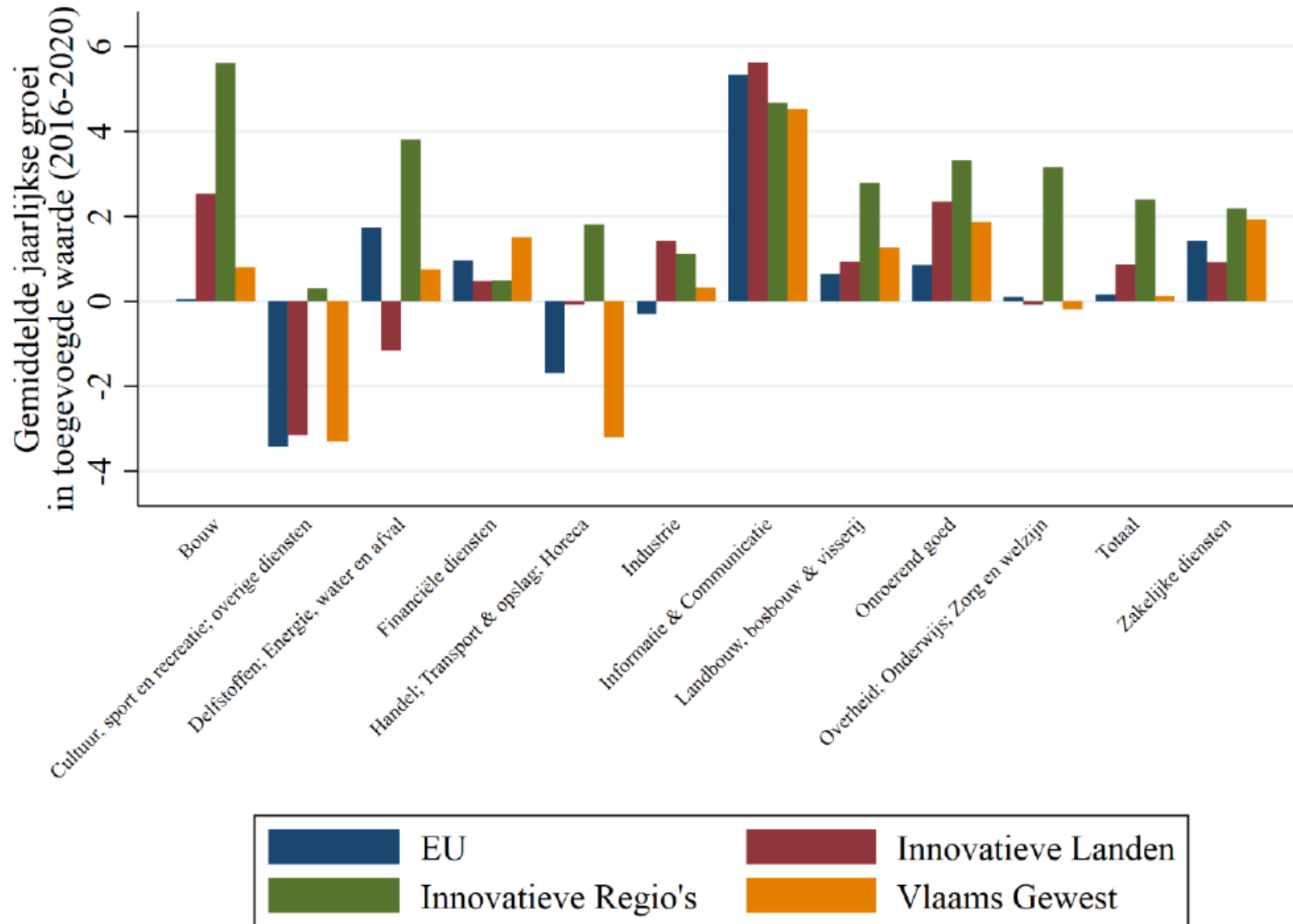
5.6 Sectorale arbeidsproductiviteit (benchmark) - zonder onroerend goed

5.4 Sectorale groei arbeidsproductiviteit (benchmark)

5.2 Sectorale groei toegevoegde waarde (benchmark)

Key takeaways

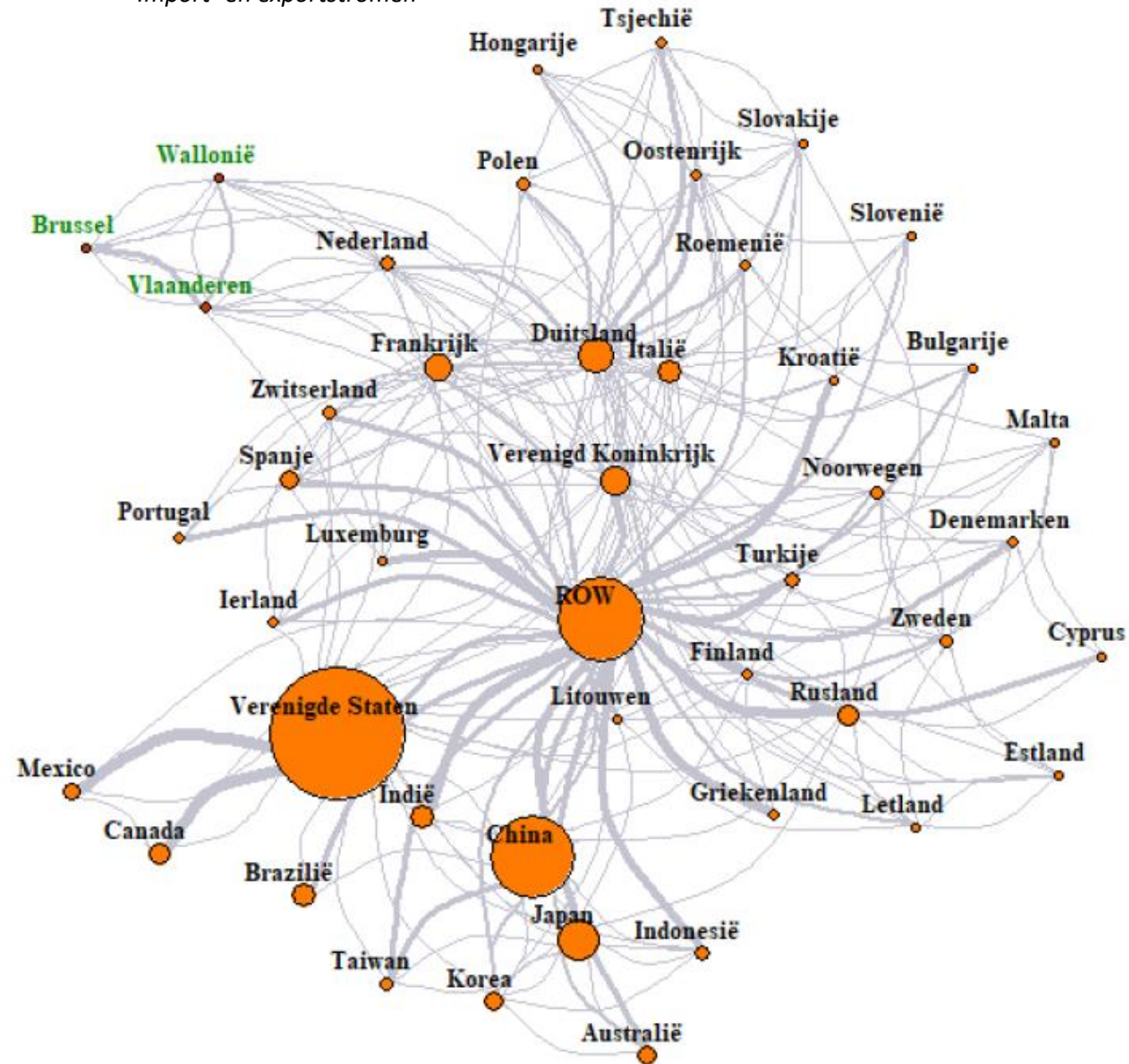
1. Het Vlaams Gewest is zeer performant op het vlak van **arbeidsproductiviteit** i.v.m. de EU27 en de set van innovatieve landen.
2. Echter, op het vlak van de **groei van deze arbeidsproductiviteit** loopt het Vlaams Gewest **achter**, des te meer t.o.v. de meest innovatieve regio's.
3. De **grootste groeisector** is 'Informatie & communicatie'

Onderzoeksvragen

- (i) Wat zijn internationale groeisectoren?
- (ii) Hoe ziet het Vlaamse productienetwerk eruit?**
- (iii) Hoe planten economische schokken zich voort doorheen het productienetwerk?
- (iv) Hoe vangt het Vlaamse ondersteuningsbeleid economische schokken op?
- (v) Welke waardeketens zijn lokaal het sterkst verankerd in de Vlaamse economie?

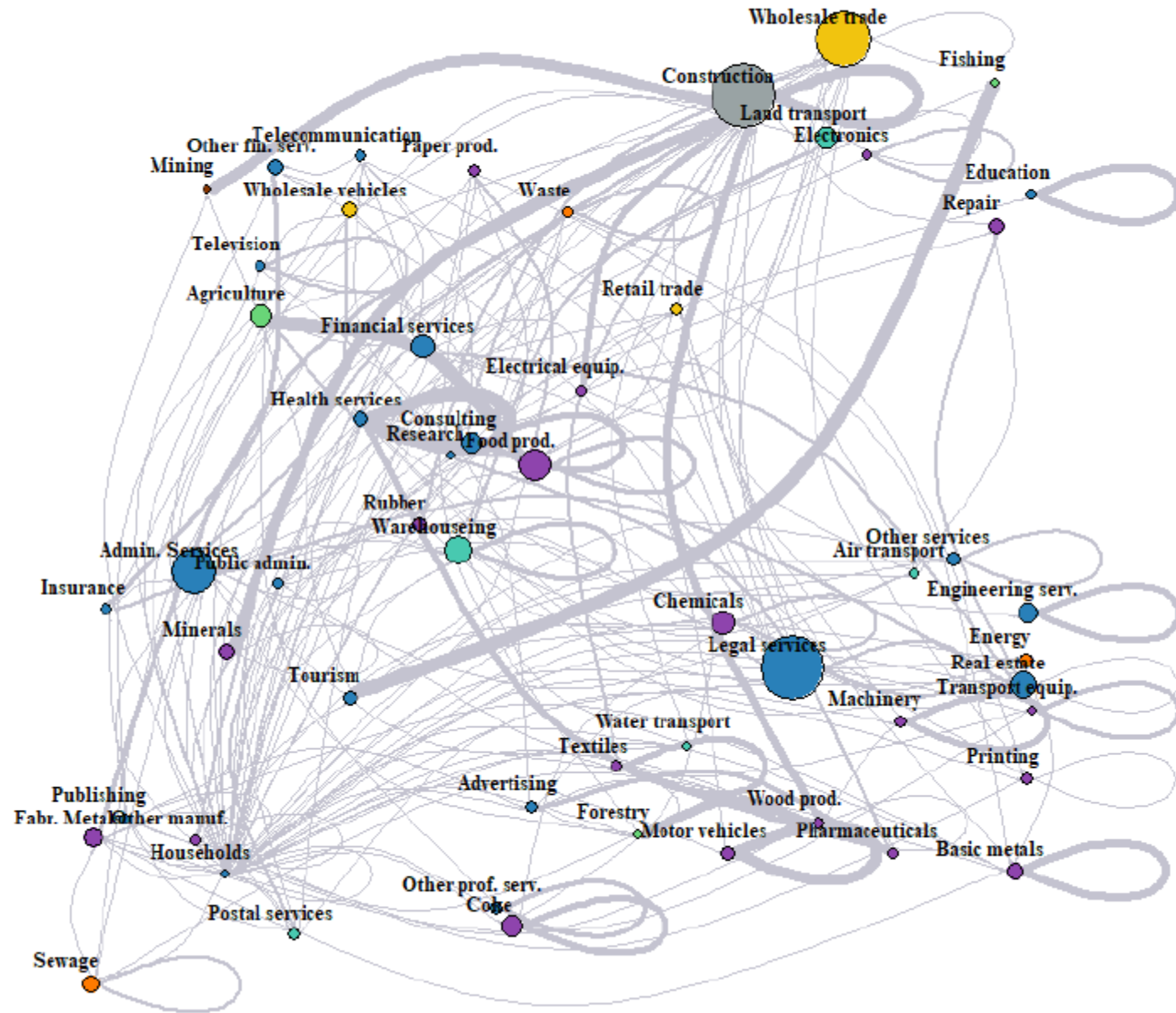
Figuur 1 Visualisatie Belgische regio's binnen het internationale productienetwerk
Import- en exportstromen

Bron: STORE-22-023 '(Productie)multiplicatoren binnen het Vlaamse productienetwerk' (Bormans en Forsthuber, 2022)

Figuur 2 Visualisatie Vlaams productienetwerk

Import- en exportstromen

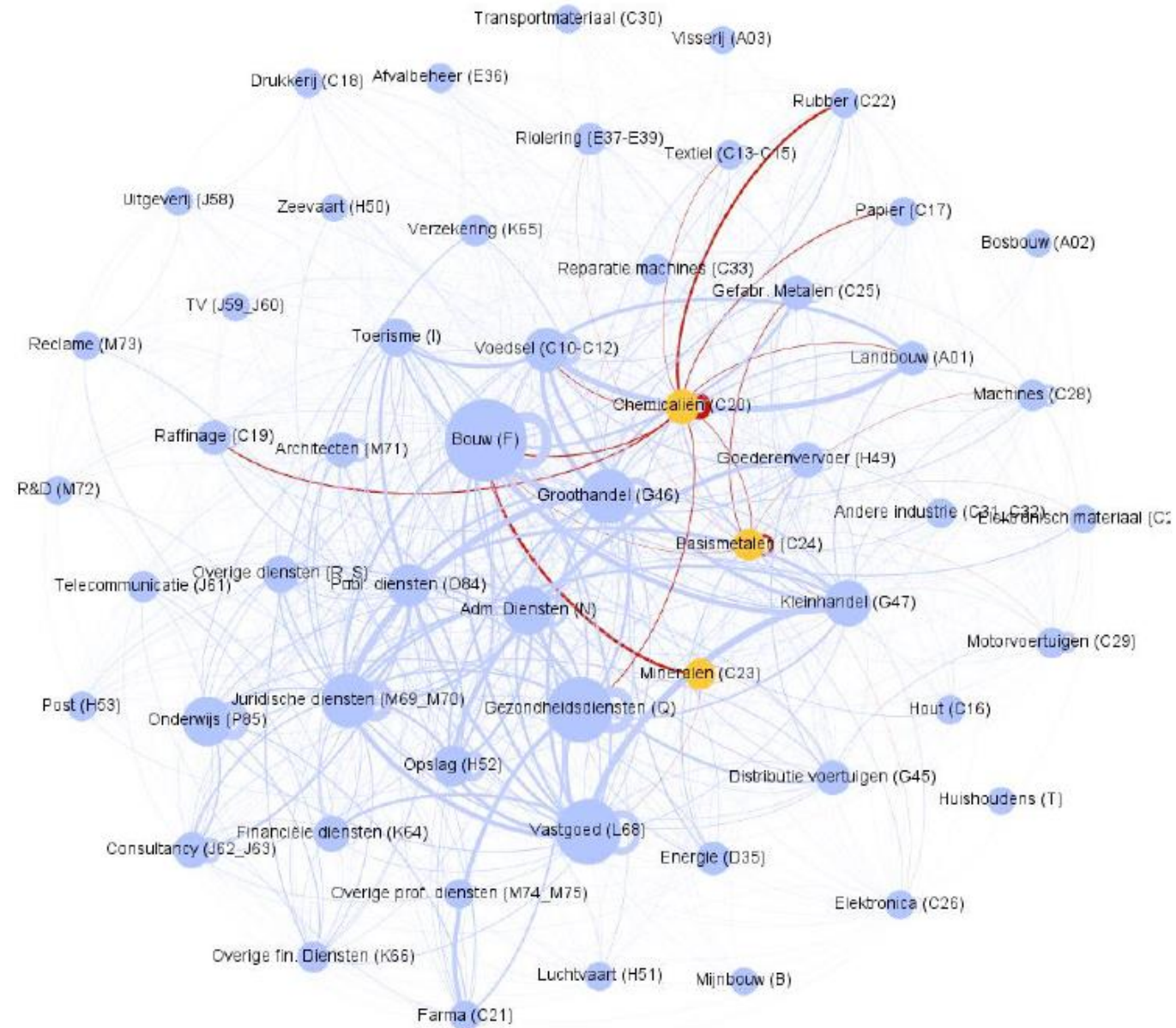
Key takeaways

1. Enorme **verwevenheid** op zowel **internationaal** als **intranationaal** niveau
2. Economische **schokken** beïnvloeden de Vlaamse sectoren niet enkel op een **directe** manier, maar ook op een **indirecte manier** doorheen het Vlaamse productienetwerk.

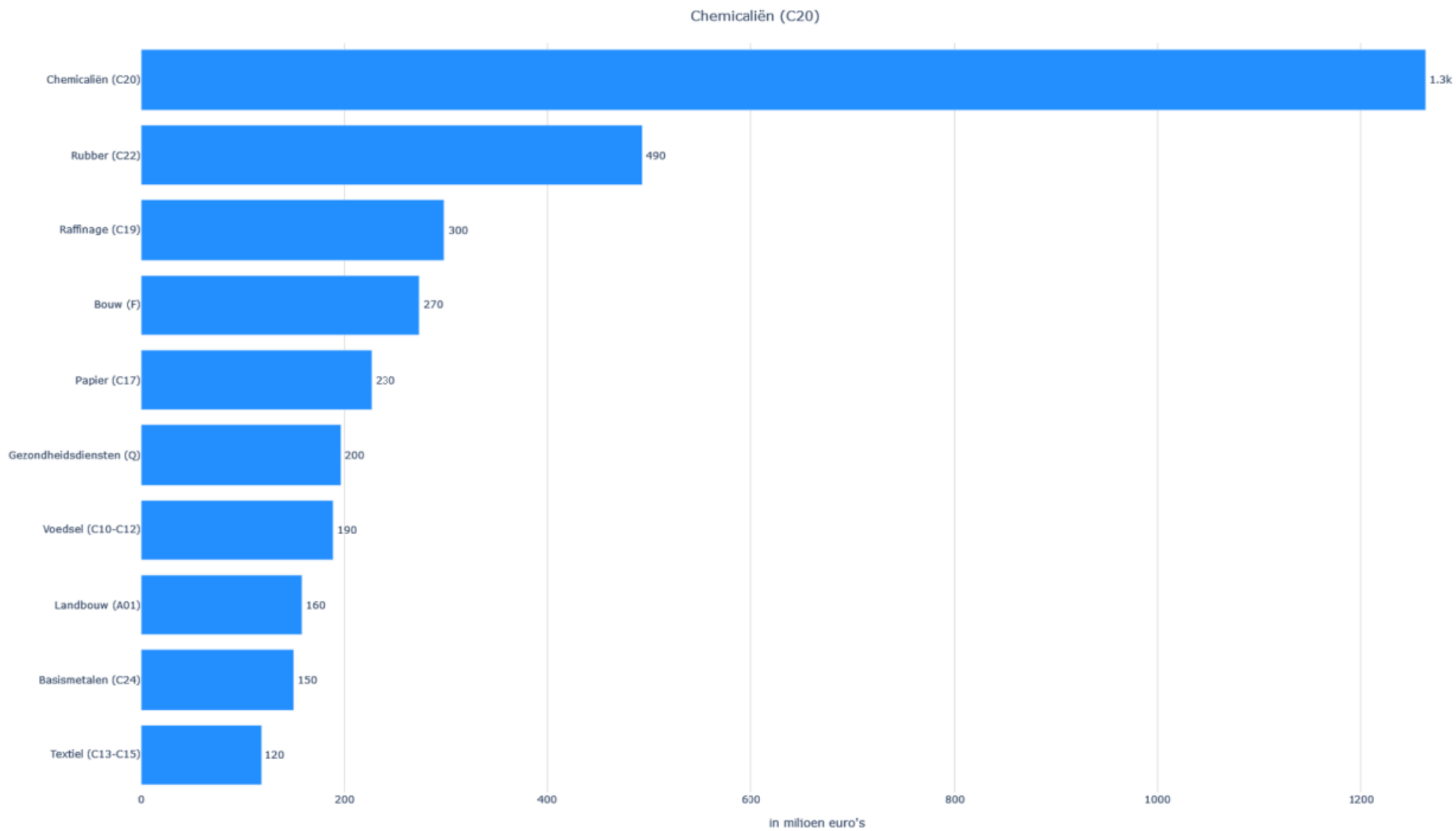
Onderzoeksvragen

- (i) Wat zijn internationale groeisectoren?
- (ii) Hoe ziet het Vlaamse productienetwerk eruit?
- (iii) Hoe planten economische schokken zich voort doorheen het productienetwerk?**
- (iv) Hoe vangt het Vlaamse ondersteuningsbeleid economische schokken op?
- (v) Welke waardeketens zijn lokaal het sterkst verankerd in de Vlaamse economie?

Figuur 2 Vlaams productienetwerk met focus op gasintensieve sectoren

Figuur 4 Top-10 uitgaande handelsstromen voor chemicaliën (C20)

Key takeaways

1. **Toegepast** voorbeeld van een economische schok (gascrisis) op het productienetwerk
2. Mineralen, Chemicaliën en Basismetalen zijn top-3 getroffen sectoren = **Direct effect**
3. Schok propageert verder doorheen het Vlaamse productienetwerk = **Indirect effect**

Multiplicatoren = Direct + Indirect effect

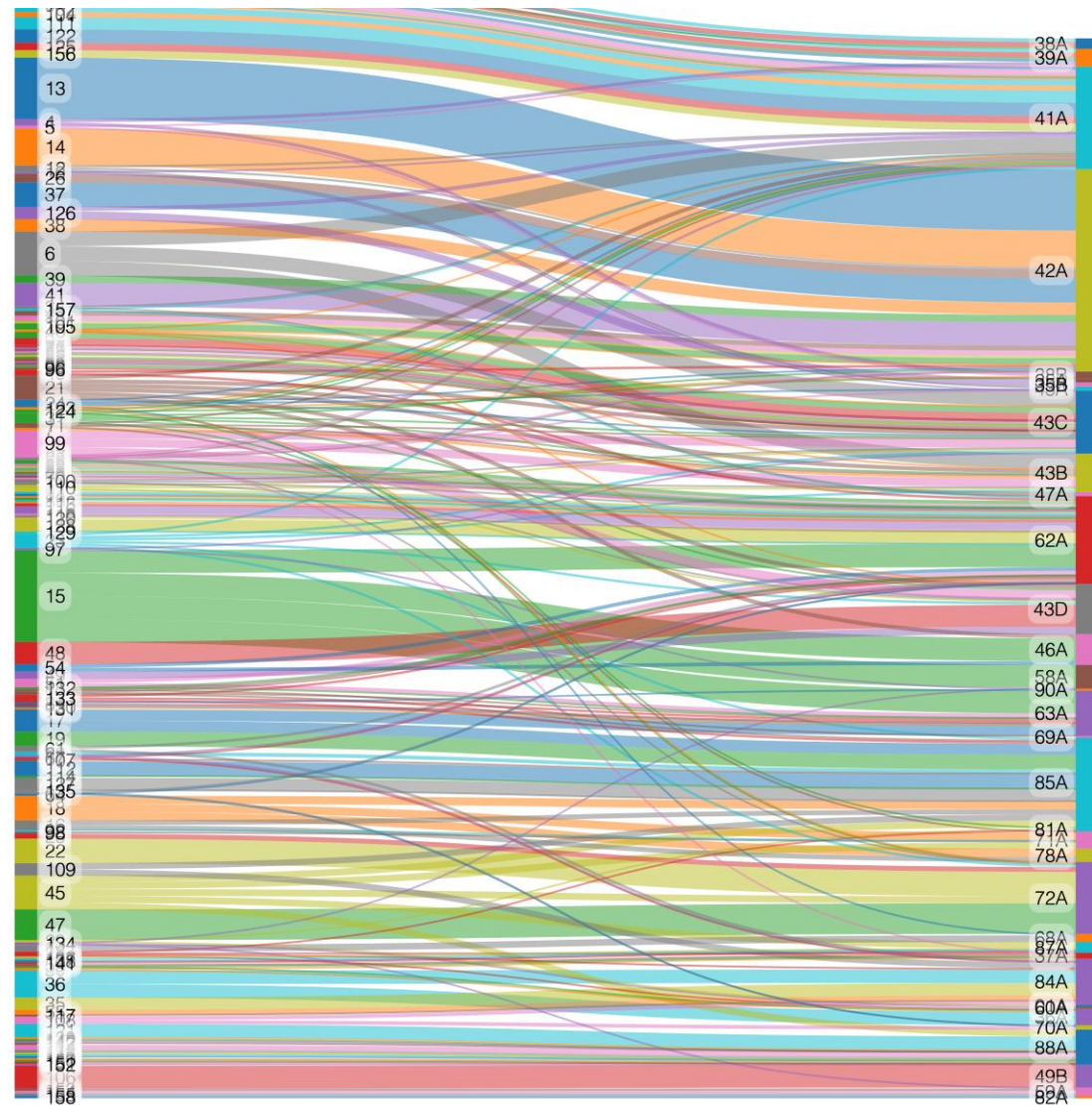
Onderzoeksvragen

- (i) Wat zijn internationale groeisectoren?
- (ii) Hoe ziet het Vlaamse productienetwerk eruit?
- (iii) Hoe planten economische schokken zich voort doorheen het productienetwerk?
- (iv) Hoe vangt het Vlaamse ondersteuningsbeleid economische schokken op?**
- (v) Welke waardeketens zijn lokaal het sterkst verankerd in de Vlaamse economie?

Allocatie projecten aan sectoren

Project VV15
Digitale versnelling
leerplichtonderwijs (digisprong)

Sector 62A

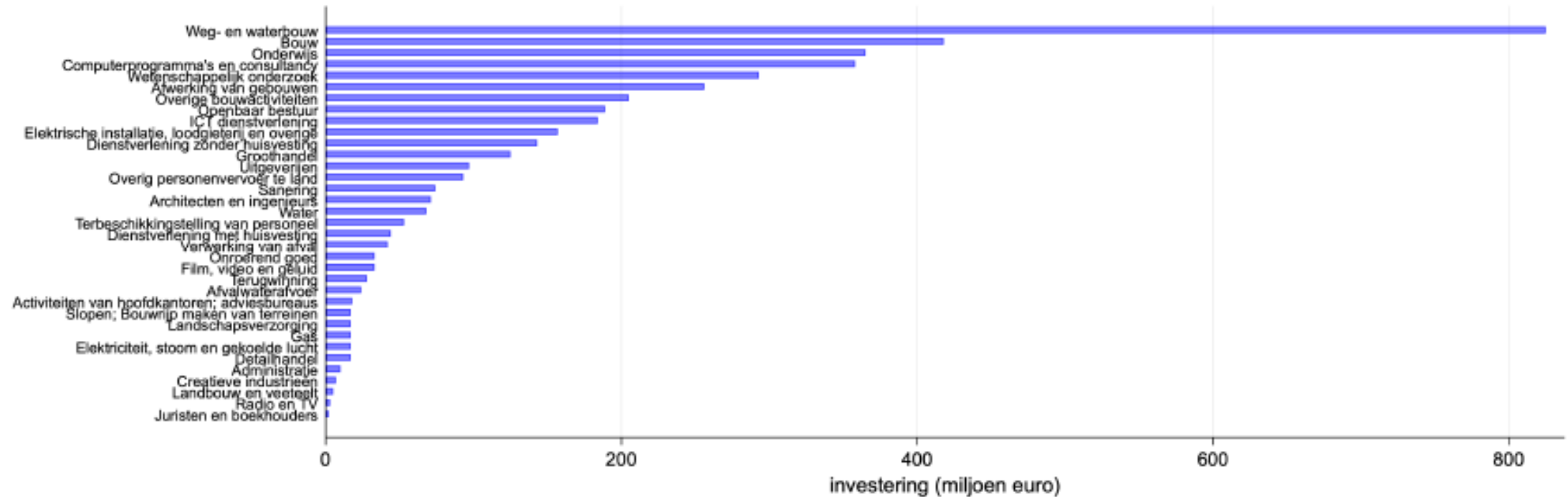
Computerprogramma's en -
consultancy

Sector 63A

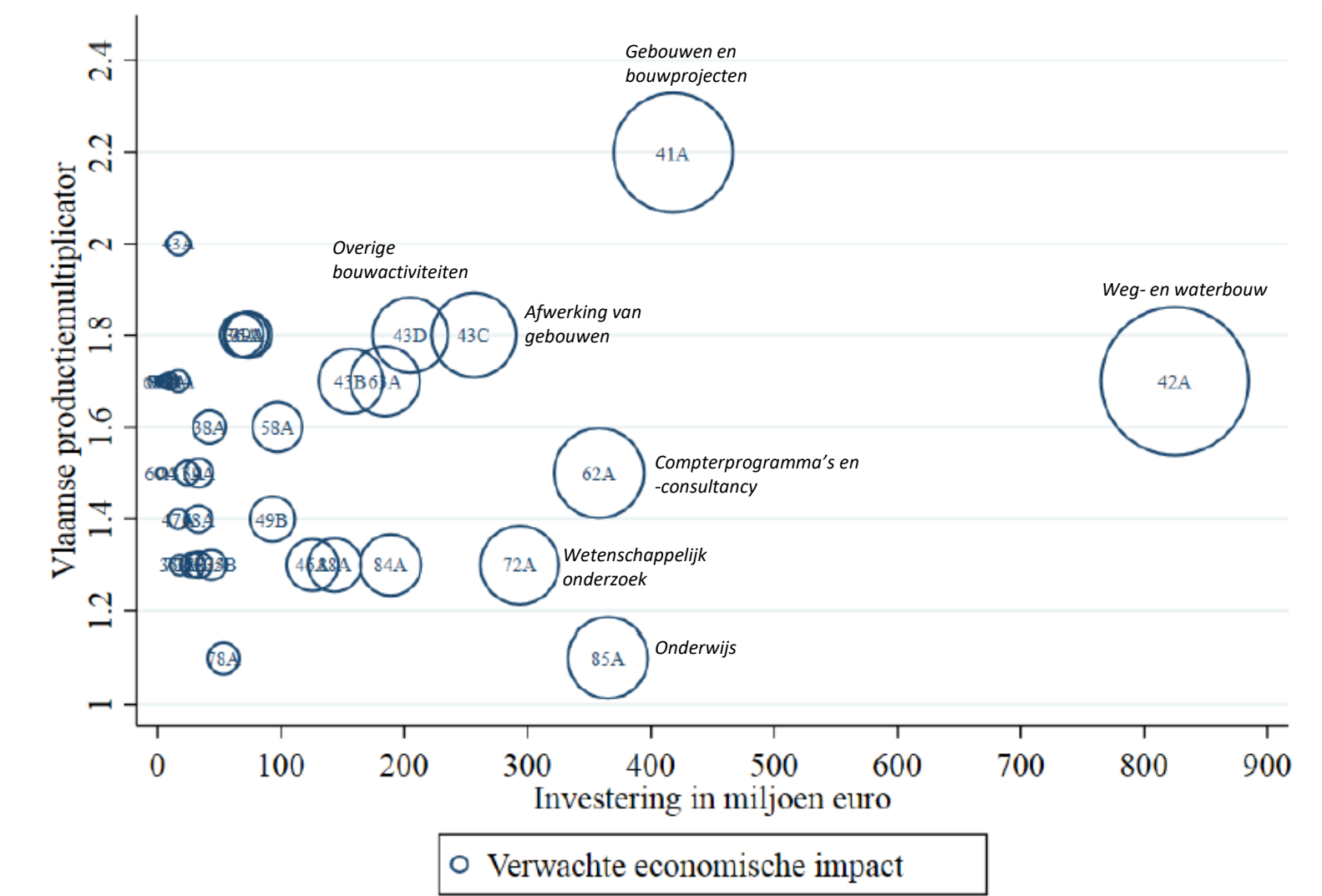
Dienstverlenende activiteiten op
het gebied van informatie

Vlaamse Veerkracht: 158 projecten

Figuur 2: Toewijzing van de projecten aan economische sectoren.

Figuur 1 Verwachte impact investeringen Relanceplan per sector (NACE)

Opmerkingen: Deze figuur toont de 158 geselecteerde projecten die een totale investering van €4,3 miljard vertegenwoordigen, verspreid over gedetailleerde NACE sectoren op basis van tabel 2 uit Konings en Magerman (2022). De x-as geeft de investering in miljoenen euro's weer, de y-as toont de Vlaamse productiemultipliator. De grootte van de bollen geeft de verwachte impact op de Vlaamse economie weer op basis van de multiplier en de initiële investering.

Bron: STORE-21-023 'De impact van het Relanceplan "Vlaamse Veerkracht" op de Vlaamse en Belgische economie' (update) (Konings en Magerman, 2023)

Impact omzet (mln euro) – top 10

NACE	Omschrijving	Invest	$\psi(o)^{Vla}_j$	$\psi(o)^{Bel}_j$	Impact Vla	Impact Bel
42A	Weg- en waterbouw	824.9	1.73	1.91	1424.5	1572.0
41A	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	417.9	2.21	2.49	921.5	1042.1
62A	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	357.8	1.46	1.58	521.8	566.7
43C	Afwerking van gebouwen	256.4	1.78	1.96	455.6	503.2
72A	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	293.5	1.35	1.49	396.1	437.7
85A	Onderwijs	365.1	1.13	1.16	411.7	422.7
43D	Overige gespecialiseerde bouwactiviteiten	204.8	1.77	1.95	363.1	399.1
63A	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	184.3	1.68	1.80	310.4	332.7
43B	Elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie	156.7	1.71	1.86	268.0	291.8
84A	Openbaar bestuur exclusief defensie en verplichte sociale verzekeringen	188.8	1.26	1.34	238.7	253.3
	TOTAAL ALLE SECTOREN	4.307,9			6.875	7.543

Impact toegevoegde waarde (mln euro) – top 10

NACE	Omschrijving	Invest	$\psi(o)^{Vla}_j$	$\psi(o)^{Bel}_j$	Impact Vla	Impact Bel
42A	Weg- en waterbouw	824.9	0.51	0.58	418.1	474.4
85A	Onderwijs	365.1	0.93	0.94	338.4	343.1
41A	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	417.9	0.60	0.71	249.9	295.0
62A	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	357.8	0.71	0.77	254.4	275.2
72A	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	293.5	0.56	0.62	163.3	182.6
43C	Afwerking van gebouwen	256.4	0.61	0.69	157.2	175.7
84A	Openbaar bestuur exclusief defensie en verplichte sociale verzekeringen	188.8	0.86	0.90	162.3	169.0
63A	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	184.3	0.75	0.80	138.1	148.4
43D	Overige gespecialiseerde bouwactiviteiten	204.8	0.61	0.68	125.5	139.4
88A	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	143.4	0.87	0.90	124.9	128.9
	TOTAAL ALLE SECTOREN	4.307,9			2.857	3.130

Impact werkgelegenheid (arbeidsplaatsen) – top 10

NACE	Omschrijving	Invest	$\psi(o)^{Vla}_j$	$\psi(o)^{Bel}_j$	Impact Vla	Impact Bel
88A	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	143.4	41.83	42.12	5998.0	6040.4
42A	Weg- en waterbouw	824.9	6.19	7.01	5108.9	5784.7
85A	Onderwijs	365.1	13.92	14.08	5081.4	5141.5
41A	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	417.9	7.28	8.60	3042.4	3595.6
62A	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	357.8	6.94	7.58	2484.7	2711.4
84A	Openbaar bestuur exclusief defensie en verplichte sociale verzekeringen	188.8	13.75	14.10	2595.3	2661.7
43C	Afwerking van gebouwen	256.4	8.17	9.10	2096.0	2333.6
72A	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	293.5	5.59	6.44	1641.4	1890.5
43D	Overige gespecialiseerde bouwactiviteiten	204.8	8.15	8.98	1668.4	1839.3
63A	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	184.3	8.37	8.98	1542.3	1654.9
	TOTAAL ALLE SECTOREN	4.307,9			40.740	43.977

Key takeaways

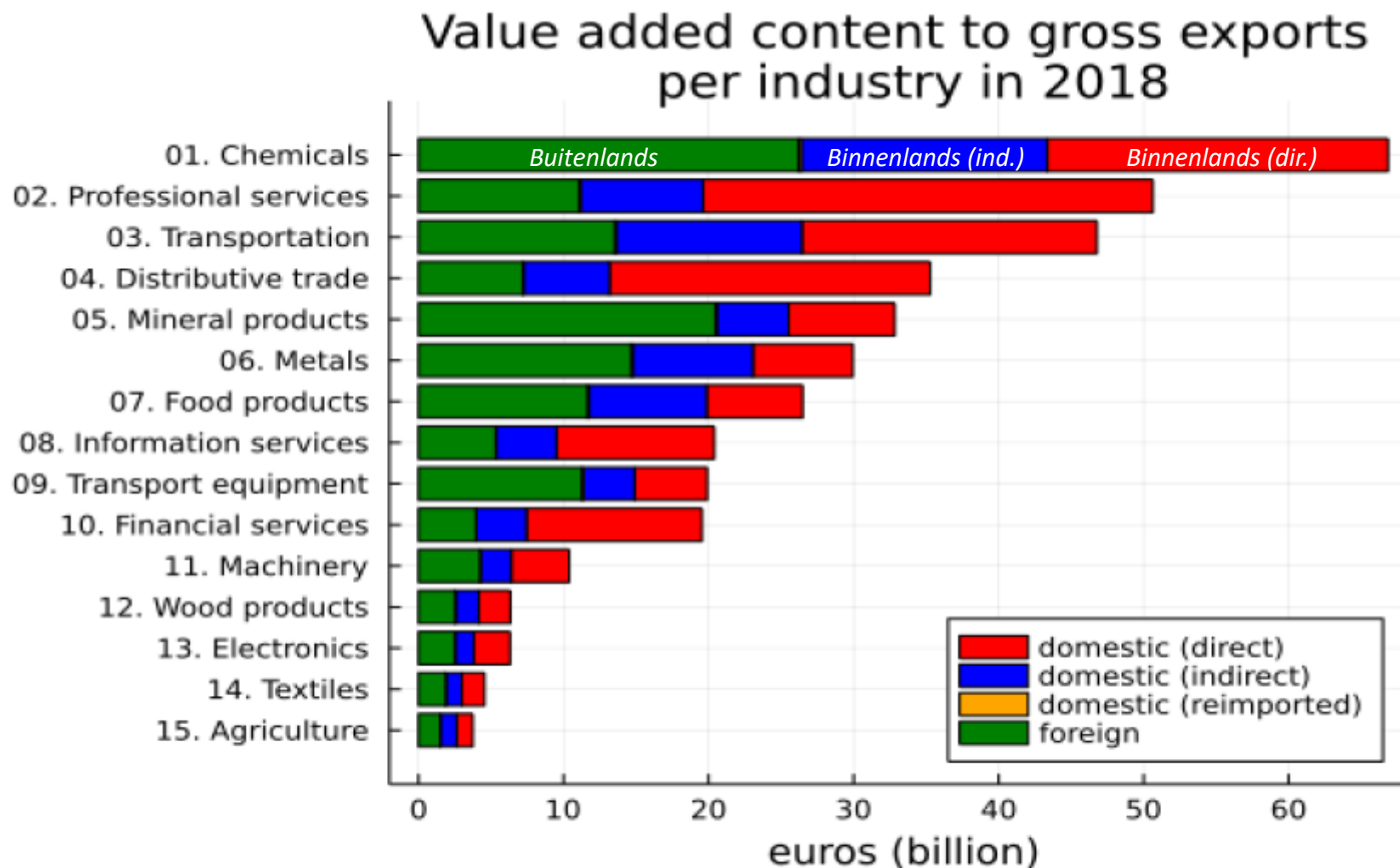
1. Berekening van **economische impact** van het Relanceprogramma “Vlaamse Veerkracht”
2. **Multiplicatoren** vatten **directe en indirecte impact** op de Vlaamse, Belgische en internationale economie
3. $\text{Impact} = \text{Investering} \times \text{multiplicator}$

Onderzoeksvragen

- (i) Wat zijn internationale groeisectoren?
- (ii) Hoe ziet het Vlaamse productienetwerk eruit?
- (iii) Hoe planten economische schokken zich voort doorheen het productienetwerk?
- (iv) Hoe vangt het Vlaamse ondersteuningsbeleid economische schokken op?
- (v) Welke waardeketens zijn lokaal het sterkst verankerd in de Vlaamse economie?**

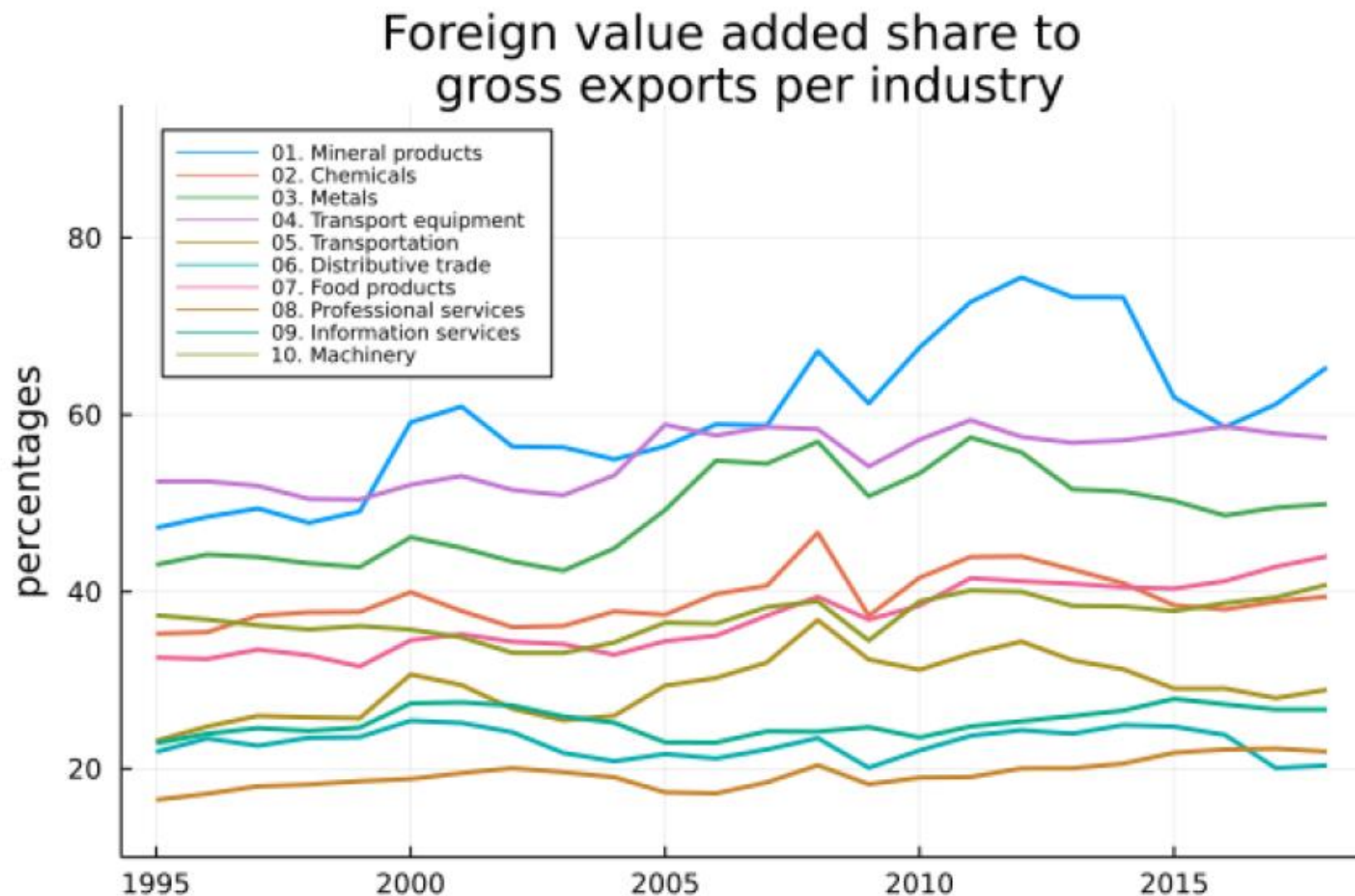

Figuur 2 Decompositie van de toegevoegde waarde voor export per industrie (jaar 2018)

Opmerkingen: Eigen berekeningen o.b.v. de TiVa database (OECD). Industrieën worden ingedeeld a.d.h.v. de ISIC4 classificatie (VN). Data was origineel in US dollar, en zijn omgezet naar Euro m.b.v. jaarlijkse wisselkoersen van de ECB. De data is aangepast voor inflatie met de jaarlijkse HICP deflator voor België (Eurostat). De data is aflopend gesorteerd naar de gemiddelde totale buitenlandse toegevoegde waarde over de periode 1995-2018.

Figuur 3 Aandeel van buitenlandse toegevoegde waarde in export per industrie

Opmerkingen: Eigen berekeningen o.b.v. de TiVa database (OECD). Industrieën worden ingedeeld a.d.h.v. de ISIC4 classificatie (VN). Data was origineel in US dollar, en zijn omgezet naar Euro m.b.v. jaarlijkse wisselkoersen van de ECB. De data is aangepast voor inflatie met de jaarlijkse HICP deflator voor België (Eurostat). We tonen de evolutie voor de tien grootste industrieën o.b.v. totale buitenlands gecreëerde toegevoegde waarde.

Key takeaways

1. Toegevoegde waarde wordt zowel **binnenlands** als **buitenlands** gecreëerd
2. **Aandeel** van buitenlands gecreëerde toegevoegde waarde is **heterogeen** over de verschillende sectoren, **maar stijgt globaal** genomen doorheen de tijd
3. **Lokale verankering** = Aandeel binnenlands gecreëerde TW

Referenties

- *STORE-23-027 ‘Groeisectoren in Vlaanderen in internationaal perspectief (2023)’ (Bormans, 2023)*
- *STORE-22-023 ‘(Productie)multiplicatoren binnen het Vlaamse productienetwerk’ (Bormans en Forsthuber, 2022)*
- *STORE-22-027 Gasintensieve sectoren in de Vlaamse economie (Bormans en Forsthuber, 2022)*
- *STORE-21-023 ‘De impact van het Relanceplan “Vlaamse Veerkracht” op de Vlaamse en Belgische economie’ (update) (Konings en Magerman, 2023)*
- *Het belang van strategische sectoren in het Vlaamse productienetwerk (2021-2022) (Bormans, Konings en Magerman, 2022)*
- *Website: <https://steunpunt-economie-ondernemen.be/>*

Einde

Contactgegevens

Dr. Yannick Bormans

yannick.bormans@kuleuven.be

ECOOM-STORE

Coördinator ECOOM-STORE: Prof. dr. Jozef Konings

STEUNPUNT
ECONOMIE &
ONDERNEMEN

ecoom
EXPERTISECENTRUM O&O MONITORING